

A tots els que 'm llegeixen,
 á tots els cataláns,
 els desitjém felissa
 la entrada del nou any.

¡Que en ell tothom disfruti
 salut y benestar
 y nostra Catalunya
 i' ansiada llibertat!

D' un any á l' altre

Comensém un' altre any. La noticia no es nova ni molt menos, pero si girém la vista enera y 'ns fixém en lo camí que ha fet Catalunya durant lo terme dels dotze mesos últims, lo fet de comensar un' altre any ab la empenta que 's comensa 'l 1902, 's presta á moltas consideracions y fa obrir 'l cor á la esperança.

A ú'tims de 1900, 'l catalanisme havia mogut molt soroll en las columnas de la premsa, havia fet qu' á Madrid polítichs y periódichs remoguessin la caixa dels trons, que 'ls homes de govern uns cops se 'ns menjessin á petóns apoyant las aspiracions regionalistas de nostra terra y altres cops en cambi—segóns se 'ls girava la lluna—pretenguessin tractarnos á baqueta, perseguissin la premsa catalanista y apelessin al cauteri.

A ú'tims de 1900, el catalanisme no havia baixit encare de las columnas del periódich á las pedras del carrer, no havia pujat de las discusions de las academias y de la plácida serenitat dels certámens á las tempestuosas sessions del parlament ó á las acaloradas improvisacions de 'ls mitins.

No havia encara, al morir l' any penúltim, prè's forma pràctica ni s' havia encarnat en la realitat de las cosas, afrontant pe 'ls carrers la lluyta casi armada, pe 'ls salons la controversia rabiosa, en los periódichs la polèmica enconada y en lo Parlament la discussió de días y més días.

L' any 1901 ha obrat el miracle. En la successió lenta y paulatina de sas horas, en lo teixir de sos dias y sos mesos s' ha operat la matamórfosis. Lo catalanisme ha vingut á la vida activa.

Era al comensar l' any, la idea de «cuatro locos» y la utopia de «algunos desequilibrados». Aixís ho deyan els de Ponent y per donar mes palpable idea de nostra impotent insignificancia, afegían que no haviam pogut portar ni un representant á las Corts, ni un edil als municipis.

Una part del catalanisme prengué nota d' aquesta afirmació y després d' enviar al calaix per sempre mes al tot poderós caciquisme, assentá la primera pedra de son alé gegant, elegint quatre homes que fessin sentir sa veu en las Corts espanyolas.

Aquest fou lo primer pas. El segón no tardá á seguir. La lluyta de la idea nova era poch menys que inútil en lo Parlament. Per grans que fossin las rahóns y per eloqüents que sigués la veu de nostres diputats, may s' ha vist que quatre homes convenissin á quatre cents... que no 's volen convence.

Era necessari, donchs, demostrar el moviment de la única manera demostrable ó siga caminant. Era necessari, ja que 'l catalanisme vol trencar tots els motllos vells d' una immoralitat y desorganización casi seculars, comensar atacant el mal per l' arrel; aixó es per los municipis.

S' ho ficá al cap y á pesar d' haver tingut de lluytar contra tota mena d' enemichs y á pesar d' havérseli posat per entrebancar-lo totas las malas arts concebibles, va ferse amo ó poch menys del municipi de Barcelona, ahont tothom espera que demostrará la virtualitat de sos principis.

Aquestos, son els dos principals passos—passos de verdader jegant—del catalanisme en l' any qu' ha mort.

Els de la branca radical, els que guardan ab gelosa seguritat y confiança incommovible el programa sagrat, la bandera santa, han trevallat també activament pe 'l seu cantó E's mee'ings numerosos, els romiatjes constants portats á cap continuament per tots els indrets de la terra catalana, han anat aixoplugant sota 'ls plechs de la bandera, milers de soldats de la santa causa. L' espectacle grandió's de la Assamb'lea de Tarrasa, verdaderas Corts constituyents de Catalunya, ab sos centenars de delegats, ab la solemnitat de sas deliberacions y l' entusiasme patrió'tich de tots sos assistents, dona una idea de que si la dreta del regionalisme juga *mano á mano* ab los grandiloqüents polítichs espanyols, la esquerra no dorm.

Fora de Catalunya la florida no pot ser més aflagadora. Valencia, la germana nostra, ja 's desperta. Sos periódichs segueixen las petjadas de 'ls nostres. Son diputat més popular, en Blasco Ibañez, tira amoretas als nostres diputats. Mallorca está en cós y ánima al costat nostre, dalintse per imitarnos. Aragó, cova en son aspre terror lo mateix esperit regionalista de Catalunya, anyorant passats sigles de comunas penas y alegrias.

Las Vascongadas y Galicia nos miran ab atenció, promptas á seguirnos. Astúrias per boca de sos elements més sans, no fa cap escarafall, al veurens tan decidits.

En una paraula, durant l' any qu' acaba de morir, no sols hem donat nosaltres un pas de jegant en lo camí de la única regeneració possible pera Espanya, sino qu' hem escampat llevors fora de casa que darán fruyt, tart ó d' hora.

* * *

Y 'l centralisme ¿qué ha fet durant aquest temps per desarmarnos? ¿quinas rahóns ha oposat á las nostras rahóns?

Per desarmarnos, 'ns ha negat ó poch menys la sona neutral, ha denegat per complet el concert econò'mich y ha seguit la política consuetudinaria de la trampa y del embolich, de la immoralitat y 'l caciquisme.

Com á rahóns, sols n' ha oposadas tres; lo llibre de 'n Marcos O Neale y Amado R-ygondant, que demana pera Catalunya la ocupació militar permanent; la proposició Fernández Arias que reclama pena de mort pera 'ls que cridin «Visca Catalunya» y... 'l nombrament de 'n Socias.

Sols cal demanar pera l' any qu' entrém, que 'ls de dins de casa treballin com fins ara.

¡Y esperar lo 31 de Diciembre de 1902 per passar balans!

¡Magna cullita se li prepara á Catalunya á jutjar per la del finat 1901! ¡Ja sentirem á dirho!

RAMON BERENGUER.

Carta al poble catalá

Carta que si á algú encaparra
no diu mes que la vritat;
del altre mon l' ha enviat
el gran *Serafi Pitarra*

Jo 't saludo poble meu
y are que un moment me vaga,
vull dirte quatre vritats
que t' enrojeixin la cara.
Sis anys ja ha fet que la mort
de mon casal va robarme
y de mi t' has oblidat
;tant que jo vaig estimarte!
Jo que 't vareig obrí els ulls,
á la rahó y la esperansa,
jo que tant vaig trevallar,
per poguer desenterrarne
d' entre la pols del oblit
á las lletras catalanas,
jo que t' vareig mostrá 'ls fets
de ta historia ja oblidada
y un Teatro t' vaig donar
y ab mos versos y mos dramas,
mas comedias ó saynets,
tu ab plaher t' hi delectavas
y 't feya riure ó plorar
segons ne tinguessis ganas...
¿No 't recordas ja de mi?

¡oh ingrati! y quanta inconstancia!
Jo que ab l' excés de trevall
fins la vida vaig donarte
¿Del Teatro qué n' has fet?
¿quins son aque's que are hi manan?
avans s' enaltia allí
las bellas costums de casa;
are aplaudiu las costums
que son més afrancesadas
y els plagiaris s' han fet,
amos de la meva casa,
junt ab uns vinguts de poch,
que portan perrucas llargas
¿Com han cambiat els temps?
¡quin escándol! ¡Deu me valga!
Y aquell monument ditxós,
que 'm van prometre, jo encare
l' estich esperant sentat
¡y quina poca paraula!
Mes ja comprench qu' es aixó;
es qu' hi ha molta gent *sabia*
que va dihent—¿Be, qui es,
al cap y á la fi en *Puarra*,

si á la historia ja han passat,
els seus versos y 'ls seus dramas?
Y aqueixos que l' ambició
sols inspira, son la causa
de que 'l poble catalá
no cumpleixi sa paraula.
Pero tinguén per entés,
que si al fi el monument s' alsa
y ha de vení á resultar,
una obra esquifida ó rancia,
la vergonya no es per mí,
que sols será per vosaltres.
L' adagi «Vésten Antón...»
es ben cert... y prou per are»
un altre dia si puch
ja us escriuré un' altra carta.
Te desitjo poble meu
salut,

Serafi Pitarra

per la copia

B. RAMENTOL.

Despedida y benvinguda

1901

No mereixes cap injuria
com tos antecessors, any,
ja que has lograt ab afany
bon principi de centúria.

Embestint ab tota fúria
á la Centralisació,
has sostingut bé 'l penó
de la Fé regionalista
lluytant per la reconquesta
de la reivindicació.

Adeu: tant de bó ton fill
sigui, com tú bon capdill.

1902

Si segueixes los petjadas
del teu pare catalá,
no 'ns cansarém d' alabá
ta gestió cent mil vegadas.

Totas las regións plegadas
á las quals un sol fi guía,
cad' una d' ellas confia
fer la *guirza* als de Madrid
durant ton regnat petit,
al crit fort de ¡¡*Autonomia*!!

Benvingut: sigas desd' are
un digne fill de ton pare.

PEPET DEL CARRIL.

¡ME 'N ALEGRO!

A mon volgut cosí Octavi Pujadas ab motiu de son casament.

¡T' has casat!... y á fé m' agrada
qu' hagi lograt la Riteta
ab sa hermosura envejada,
ferte fer la pasterada
més esguerrada y mal feta.

Creu qu' al dir'tho no m' inspira
cap rencor, ¡molt al contrari!
que t' aprecia y que t' admira
ton cosí; na pobre lira
t' ho ha demostrat en temps vari

Pro m' estranya, francament,
veure dintre la ratera
aquell jove tan valent,
que, en dir mal del casament,
deixava á tots endarrera.

Quan recódo las bravatas
y 't veig tan encasacat,
de clavarte quatre natas

ganas tinch per *papanatas*
mentidé y cara girat.

¡Pui: jamay cregut haguera
que 't deixessis *enganxá*! ..
Tú 'm dirás— «Es tan pitera.
salerosa y encisera
la Riteta!...» ¡Ja ho sé, ja!

Pro Octavi, permet que 't digui
que la causa tú has estat
del que 't passa y que me 'n rigui
y 't critiqui, y téma sigui
ton casori, del vehinat.

Mes per xó, no hem de renyí;
ja qu' estich més que segú
qu' ab molt gust has de llegí
eix trevall de ton cosí
¡¡qu' es casat igual que tú!!

F. CARRERAS P.

ELS REYS A ESPANYA

CONTRIBUCIONS
IMPOSTOS
RECHARGES
PRESSUPOSTOS
EXPENSES
BUDGET

GIBRALTAR

COMITAT

PIRINEUS

COSTA

L'ESTRELLA DELS REYS ... AB UNA CUA QUE NO SE ACABA MAY

Profecias humorísticas (1)

L' alimentació a l' any 2000

En el año 2000 no habrá agricultura, ni pastores, ni labriegos; el problema de la existencia por el cultivo del suelo estará suprimido por la química. No habrá minas de carbón, ni huelgas de mineros por consiguiente; ni combustibles, ni aduanas, ni guerras, sustituyéndolo todo por operaciones físicas y químicas.

Entonces cada cual llevará en pastillas ó en frasquitos su alimentación completa, fabricada económicamente sin temor á la lluvia ó á la sequia y sin microbios posibles.

M. BERTHELOT

Bravo, excelent; serà una cosa divina; divina, si senyors.

Figúrinse vostés l' efecte que 'ls hi causaria si avuy, per exemple, al arribar á casa seva y al assentarse á taula los hi compareix la doméstica ab un plateret y á dintre una pastilla groga ó vermella embolicada ab paper de patata.

—Pero qué 'm portas aquí? una pastilla d' unguent d' *belladonna* ó he un paquet de la *tissana cirulo-to-lo?*

—No senyor, no; es lo seu menjar favorito, la pasta de sopa que més li agrada á vosté: macarróns á la italiana.

—¿Aixó?

—Aixó.

Y es clar, un hom, figurantse que la criada está un xiquet alegre y li ha volgut donar una bromada, fá retirar aquell plat, ordenant que serveixi lo demès.

Allavoras compareix la Venus d' ayguera ab una ampolleta y li aboca en el plat un líquit roig y espès qu' es lo que contenia la botella.

—¿Pero qu' es aixó! T' éguiho desseguidi del meu devant.

—Pero, senyor, tant que li agrada?

—A mi agradarme aquet such que sembla caldo de mahóns?

—¿Caldo de mahóns, diu?... Sápiga, donchs, que lo que te aquí present, es platillo de bou ab muxaróns.

—¿Aixó?

—Aixó.

* *

La senyora Gumersinda, la vehina del pis tercer de la casa abont habitó, de desde que ha sapigut aquesta gran profecia, no fa mes que probaturas d' alimentació química y contar los dias que faltan fins al any 2000.

—¿Ay, senyora Mercé, si ho sapigués! He fet unas pastillas alimenticias que si las tastés se 'n lleparia 'ls bigotis.

—¿Pastillas alimenticias?

—Sí, senyora. Donchs, que no ho sab que á l' any 2000 no viurém d' altra cosa?

—De vritat, senyora *Grumecinda*? Digui que casi viurém de l' ayre?

Vegis lo n.º 670.

—Casi, casi. Jo he inventat ja unas pastillas de sopa de farigola, que son de lo mes bó que 's menjará.

—¿Y com ho ha fet?

—Oh, es un secret que pot donar la fortuna á tota la familia.

—Si no soch de confiansa...

—A vosté li diré, pero per lo mes sagrat...

—Confíhi. Seré un *sepulcru*.

—Doncas, be. He tallat un plateret de pa com si anés á fé una sopa; luego omplint lo plat d' oli y esperit de vi, l' he deixat, junt ab lo pa, vuyt dias en remull a l' hora del sol. Després d' aquets vuyt dias he agafat set brots de farigola y sis figas secas, ho he trinxat en un molí de moldre café...

—¿Figas secas!

—Sí; hi donan una mica de dolsó que sembla que menji *pa de pessich* ab *membrillo*. Donchs tornant á lo que deyam, los brots de farigola han de ser á sanás y las figas á parells; aixó es lo principal. Un cop ben mo'gut, he agafat el pa y després de ferlo á micas ben petites, ho he barrejat tot plegat y ho he fregit á la paella com qui fá una truyta á la francesa. Una vegada fregit, l' hi he donat la forma de pastilla y ara ho tinch al sol que s' asseca. Créguim senyora Mercé, es un menjá que fins el rey n' arreplegaria las engrunas.

—Quin cap que té vosté.

—Son qualitats que Deu dona á las personas.

* *

Lo més fidel partidari y defensor d' aquesta profecia es lo senyor Quico, l' herbolari del meu vehinat. ¿Què n' ha fet d' experiments! ¿Què n' ha compost de pastillas alimenticias! Capficat tot lo dia ab operacions físicas y químicas, ni menos se cuyda de la bouiga, y l' altre dia entrá un pera comprar deu céntims de fullas de menta, y li entregá una paperina de fullas de carbassera.

Era que las tenia preparadas pera fer una comisió alimenticia.

Sempre va passejantse amunt y avall de la seva tenda murmurant paraulas incoherents, que son la pesadilla de la seva esposa.

—Fullas de patatera, pinyols d' oliva, flor de...

—¿Qué murmuras?—li diu la seva muller.

—Res, dona res; es que estich confeccionant una pastilla alimenticia.

—¿Ditxosas pastillas!

Lo cervell del Sr. Quico no te sossego.

—Hi ha nits—me deya la seva esposa—que sembla enterament que 's torni ximple. Quan més deliciosament descanso, s' aixeca ell del llit, comensa á cridar y moure tal terratremol qu' es inútil intentar dormir més en tota la nit.

—Ja l' tinch; ja 'l tinch;— crida ell passejantse d' un cantó al altre del quarto, ab calsons y estre nyacaps.

—Ja hi trobat l' ingredient que 'm faltava. Nicasia y en efecte... vulgas, no vulgas me tinch d' aixecar, me fa encendre foch y, alsa, depressa á compondre la nova pastilla alimenticia.

Es lo que diu el': La ciencia te las sevas exigencias y avuy els homes de saber hem de sacrificarnos en aras del progrés.

No faltava més.

MARIANO MATABROCA.

L' ANY NOU Y L' ANY VELL

— Menut, 'm sembla qu' entras ab massa fums.
 — Avi, la joventut del dia som aixís.
 — Al fregar... será el reir... ¡Miram á mi!

JUJICI DE L' ANY

Comensém altra vegada
á descapdellar un any
y la gent busca frisoza
y ab molt legitim afany
qui expliqui en pessas menudas
tot lo que té de passá
durant l' any.. ¡L' astrologia
's fa molts tips de rumiá!

Noherlesoom, Saragossano,
¿perqué sou á ca 'n Pistraus?
¡Ja no 'ns queda més astrólech
que 'l vicari de Zaráuiz!

Dich mal. Ens queda en Girona
—el pobre, el desheretat—
el qual per llegí en los astros
es una especialitat

¡No en va 's passa las nits l' home
Rambla amunt y Rambla avall
contant estrellas y plátanos
de las camas á caball!...

D' ullera 'n gasta á tot' hora;
de llibres ne té un preciós
¡Una gramàtica parda
que va trobá al plá de l' Os!

Vaig anar, donchs, á empaytarlo
l' altra nit .. Ab gravetat
'm rebé, apuntá la ullera
y, previ un café pagat,
aixecá la vista als arbres

—á riscos de perdre un ull—
y ab sos posats de sibila
va expressarse sense embull;

—L' any nou, ó siga l que porta
lo nom de mil nou cents dos,
promet ser un any magnífich,
promet ser un any preciós.

Jo que á totas horas passo
devant la Publi y la Veu
y observo lo banch d' Espanya,
Canaletas y 'l Liceu,

tot passejant las fatxadas
d' aqueixos establiments,
he vist pintat en los astros
un munt d' aconteixements.

Es més, sols veyent la Rambla
he llegit l' esdevenir
y puig vosté vol llegirlo
fassi 'l favor de seguir...

Som devant Betlém.. ¿Qué escolta?
—Sentó al carrer de 'n Xuclá
certos remors... *renaixensos*
que parlan clá y catalá..

—Aném avall... ¿Qué sent ara?
—En la Rambla de las Flors
d' un primer pis, *veus* ne surten...
—¿Y cantan?

—¡Els Segadors!
—Aném seguint... Fixa casa
de més avall, ¿la coneix?
—Quartel de la guardia..

—¡Alto!
¡Per la boca mór el peix!
¿Qué sent aquí?

—Soroll d' armas
com si á dins cent esmolets
treuessin punta als xarrascos
¿Y qué son los cants aquets?

—Son del costat... *L' entresuelo*
qu' está plé de gent bramant
—Si; se sent la *Marsellesa*
¡Quina llástima de cant!

—Seguim avall... Santa Mónica
¿Veu aquest establiment?
—Ja 'l coneix; lo banch d' Espanya
Aquí tothom va *calent* ..

—¿Sent quin soroll?...
—Drinchs metàlichs
—Aquí 's remenan millóns
—¿Y qué 'n fan d' ells?

—N' omplan carros

—¿Y 'ls carros?

—Omplan vagóns
—¿Y aquets ahont van?

—Aquets marxan
tot sovint cap' á Ponent
La clau de todas las cosas
la té aquest establiment.

Pe 'l dringar d' eixas monedas
qu' aquí sentím, més enllá
's canta la *Marsellesa*,
's crida clá y catalá,
se senten remors de fronda,
's cantan «*Els Segadors*»
y en lo quartel de la guardia...
suhán els esmoladors.
—¿De manera que 'l jujici
de l' any?...

—S' pot resumí
dient que segóns com caygui
tot 'nirá com fins aquí.

¡Molts cants, molta cridadissa
y molt soroll d' esmolets!...

—¿Y si cau d' altra manera?

—Si tots els cantants aquets
convensuts de qu' es inútil
cantar á dins del seu pis
volén surtir á la Rambla...

—Qu' algún dia será aixís...
—Allavors...

—Llavors ¿qué?... ¡diguil
¿Qué passarà?

—¡Tururut!
¡En lo vidre de la ullera
m' hi han deixat un lloro mut!—

Aixís fou; al punt qu' anava
la incógnita á descubrí,
en la ullera de 'n Girona
un pardal va fer *pipí!*

M. RIUSECH.

Al voltant del braser

—Mamá ¿qué no anirém avuy als funerals de
donya Paca?

—No, nena, no: ahir al Liceo; avuy á Betlém...
¡No més pensas en divertirte!

Un mosso empleat al matadero, escribia á son
pare á montanya:

«L' amo está molt content de mi: ja m' ha fet
sangrar varias vegadas; y per Sant Joan 'm farà
degollar, si Deu vol».

Entre metje y malalt:

—¿Pró no 'm va dir vosté, senyor doctor, que
no 'm convenia rebre cap impresió forta?

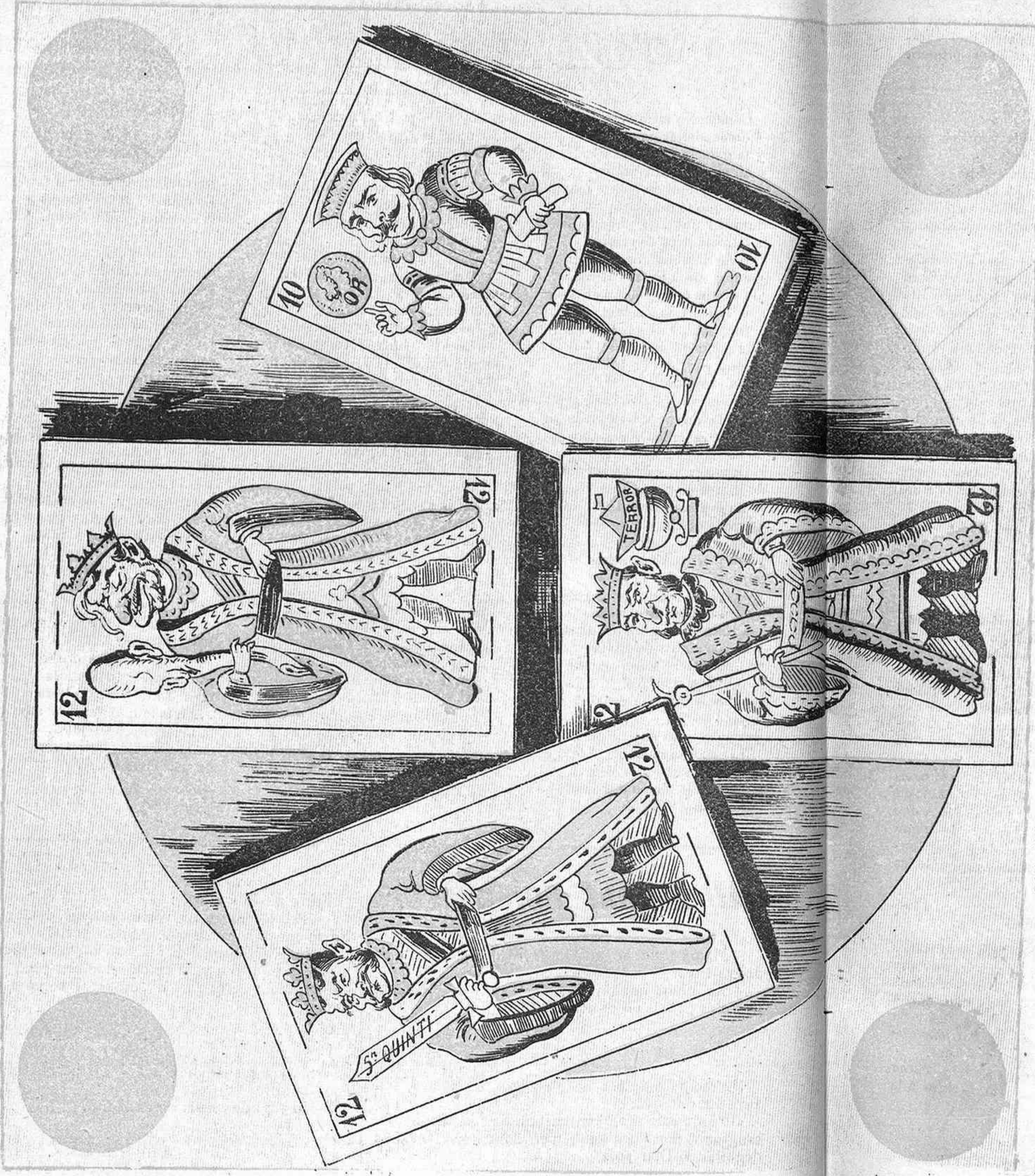
—Encare li torno á dir: la seva convalescencia vol
molta tranquilat y no amohinarse per rés...

—¿Donchs perquè m' ha enviat 'l compte aquet
demati?

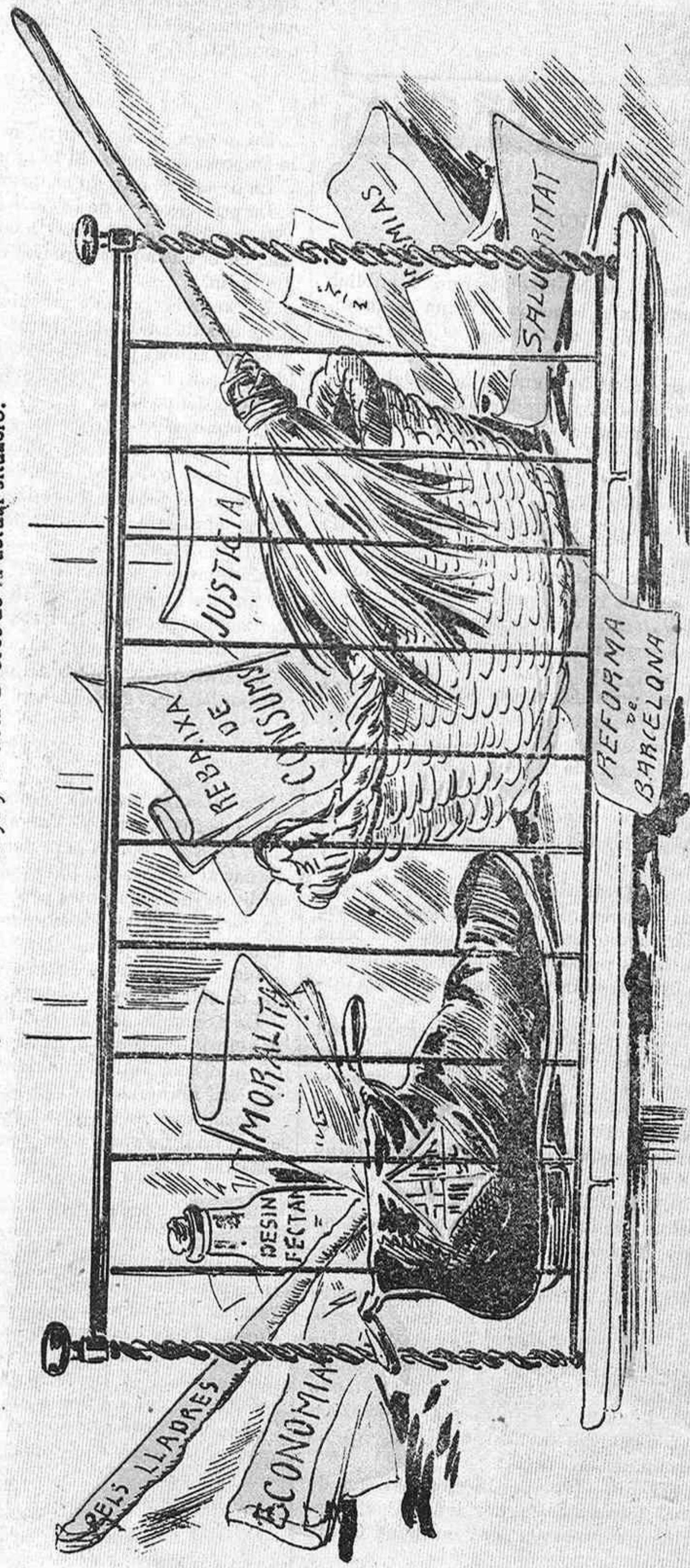
—Senyor metje; ¿que podré sortir una miqueta
aquesta nit?

—No vagi depressa: demá li diré.

PEP DE LA CAMBRA

L' Avi Bastos, en Xarrasca de Sant Quintí, Colon el Barquillero y 'l ministre Plata y oro. Aquí tenen els tres Reys y la Sota d' oros de la actual situació.

Lo que 'ls hi han portat als regidors del nou Ajuntament perquè compleixin lo seu deber.

LICEO

Després de la setmana de Nadal en la que 'l públich d' aquest teatro prefereix el benestar d' una bona digestió als divins efluvís de l' art musical, s' ha tornat a entrar en foch

Lo primer acontexement ha sigut el debut del tenor Biel que tanta espectació havia promogut, per els ditrambos de la premsa madrilenya, quan dit artista debutá en lo Real de Madrid

L' ópera escullida pera 'l debut era *L' Africana* de Meyerbeer. El senyor Biel cantá la part de *Vasco de Gama* ab molta discreció y bastanta fortuna aixó no pot negárseli, pero en cambi defraudá las esperansas de 'ls que esperavan sentir un nou Gayarre. Sens dupte que li volgué mal á n' en Biel el que feu corre la veu de que l' inolvidable *Julian* havia renascut, puig es sapigut que lo que mes perjudica á un artista es l' elogi infundat.

En Biel es un bon tenor. Els aguts sobre tot, els té magnífichs, brillants, potents; la corda grave la té un xich abaritonada; pero en cambi la corda mitja... *nequoquam* la corda mitja de 'n Biel brilla per la seva ausencia.

En aquestas condicions resultá el senyor Biel un artista incomplet y per lo tant no hi cap la comparació ab en Juliá Gayarre.

Aixó no vol dir que determinadas obras no 'li vagin bé y que no tingui un porvenir brillant en perspectiva, sobre tot si 's té en compte que com artista demostra ser estudiós y sentir els personatjes que se li confian.

Aquesta es la nostra lleal impresió respecte á tan discutit tenor.

En lo desèmpnyo de *La Africana* l' acompanyaren la senyora Bordalba que feu una *Selika* preciosa, ab la qual nostre públich estigué bastant injust ja que no demostrá apreciar en lo que 's mereixia son remarcable treball y además li demostrá en algún passatge una desconsideració que la senyora Bordalba estava molt lluny de mereixe. Sobre tot en lo quart acte digué frasses molt ben ditas... ¡¡¡y 'l públich reya!!!

El *Nelushko* deslluhi molt el conjunt, no passant en tota la nit del Bon Retiro.

El mestre Barone molt bè.

Dimars se celebrá la funció de despedida del mestre Fischer ab los actes primer, según y quart de *Lohengrin* y concert de piano. En dita *soirée* demostrá el mestre Fischer lo que ja sospitavam, aixó es qu' es un pianista excelent. Llástima que Barcelona no pugui dir lo mateix de sas dots de director. En aquesta especialitat Barcelona el veu retornar á son pais sense pena. No ha vingut á ensenyarnos res en absolut

Pera dissapte está anunciat en el Liceo l' estreno de la trilogia *I Pirenei* lletra de Balaguer, música del mestre Pedrell, dirigida y concertada per l' eminent Goula (pare)

No cal dir que ab la suma de 'ls valiosos elements d' aquesta altra trilogia de mestres, la *première de I Pirenei* promet ser un acontexement artístich de primera magnitud.

ROMEIA

En lo *ram* de ignocentadas ja se sab d' antich que la empresa de Romea hi te la má trencada.

La d' aquest any no ha desmentit la tradició.

La primera obra de la série fou una jóguina titulada ¡*Sis tiros!* de nostre antich company Sr. Guasch Tombas, en la que aquet acreditá novament la seva xispa y facundia.

Tal vegada peca de un xich llarga, pero aquest defecte es subsanable facilment ab una mica d' estisora y salvat aquest petit inconvenient ¡*Sis tiros!* será una obreta que s fará molt, perqué manté constantment la rialla del públich.

L' *himne de 'n Riego* del xispejant Parellada (Melitón Gonzalez) te un según acte molt cómic y fou també del agrado del públich que l' escoltará ab gust encara que sigui fora de la ignocentada, sobre tot si l' autor procura retocar algo 'l primer acte perque resulti á l' altura del según.

En quant á la *Soiree des Ignocents ó los municipals ab un pam de nas*, en Ramón del Vendrell ha escrit una verdadera ignocentada. Obra de circunstancias fá riure al públich qu' es lo que 's tracta de demostrar.

La sinfonia *Escudella de pigès* del mestre (?) Veyura, també doná en el blanco.

Y prou.

NOVETATS

La setmana passada s' estrená un melo-drama original dels Srs. Jover y Valentí, titulat *La herencia del niño Dios* y ompla á la perfecció los propósitos pera emocionar al espectador, puig posseheix dita obra, tots los *requisits* indispensables pera aquet género, logrant que en varias escenas *los morenos* s' hi entusiasmin sobre manera, per lo que no signé d' estranyar que en las passadas festas *La herencia del niño Dios* sigues la obra del cartell y logrés omplenar lo teatro.

La execució que hi han donat los actors de la companyia Piera-Buxens, ha sigut bastant acertada tant en conjunt com individualment, degut sens dupte á que tots ells reuneixen aptituts notables pera lo melo-drama

Los autors de la obra, sigueren cridats ab insistencia al final de varis actes per l' aplauso unánim de las galerías *altas*.

CATALUNYA (Eldorado)

La indispensable ignocentada composta de lo menos indispensable *Portfolio* del amic Molas aquest any resulta fluixet tant per la falta d' acontexements durant l' any com per coneixers potser una mica massa que ha tingut d' escriurers á correuyta y ensajarlo á gran velocitat. De tot aixó 's ressent el *Portfolio* que no obstant donará bonas entradas com de costum.

També s' estrená la ópera *sui-generis Raül y Elena* que per lo bufa y encertada, feu esqueixar de riure á la concurrència.

Hi ha ópera per dias.

UN COMICH RETIRAT.

LA TOMASA

SORTINT DEL OU

L' Any nou, robust y aixurit com un pèsol, ofereix á la ciutat de Barcelona tota la barretinada de regidors catalanistas. ¡Benvinguts sian!

Regalos als lectors

— DE —

LA TOMASA

CONDICIONS

1.ª Pera l'adquisició del regaló dintre de Barcelona s'ha de presentar el *cupó* (no cal retallar-lo del periódich) en nostra Administració S. Ramón, 6, junt ab l'import corresponent.

2.ª Los lectors de fora farán la mateixa operació, presentant el número al corresponsal respectiu, qui inutilisarà el *cupó* y per son conducte rebrán l'exemplar.

3.ª Els cupóns primas caducarán al cap de vuyt dias ó avans si s'agotés l'obra anunciada.

4.ª Els corresponsals de fora tindrán el desquiento de costúm, avisantnos cada setmana el número d'exemplars que desitjan se 'ls remeti ó tenen encarregats.

LA TOMASA
CUPÓ PRIMA N.º 17 (1)
 Que dona dret á adquirir per
DOS RALS
 la comedi entres actes y en vers
Lo secret del nunci
 original de D. TEODORO BARÓ
 qual preu corrent es lo de
DOS PESSETAS
 (1) Caduca als vuyt dias ó avans si s'agotan 'ls exemplars.

A Murcia s'ha descobert qu' un jutje per fallar els assumptos en determinat sentit, exigia de 'ls litigants si perteneixian al sexó femení certas concessions deshonoras. Segóns sembla 'l despaig del mencionat jutje era teatro moltas vegadas de repugnants escenas, que deixavan endarrera las més naturalistas de n Zola.

Vet aquí un home que administrava la justicia ab broca. Per ell las balansas de la lley s'havian convertit en una especie de palangana.

La única venjansa possible ab tal jutje era accedir á sos desitjos perque fallés, y luego en correspondencia, fallarlo á n' ell enviantlo al teatro, *jila sis*, á 40 dias fetxa.

Una noya qu' estava diumenje ballant en un sarau del carrer d' Abaixadors tingué un treball y mori repentinament.

Ja ho digué el pare Claret;

—Ay, joven que vas bailando
que al infierno vas saltando.

Qual exemple no servirà ab tot d' aturador perque diumenje que vé 'ls degolladeros de raspas y 'ls saraus de patxada estiguin plens á vessar.

Es tant dols anar al infern ab lo suau balanceig d' una americana!

✱

Y de la huelga ¿qué?
 —Donchs de la huelga ¡ná!
 Que prompte aném á fé
 un pet com un aglá,
 á causa de las moltas tonterias
 que fa á cada moment el gran Socias!

✱

El Nadal á Madrid.

En lo trancurs de las 48 horas del dia de Nadal y de Sant Esteve, foren detinguts á voltas de premoure 'ls conseqüents escandols, 44 borratxos.

Els borratxos pacífichs que passarian d' uns quans cents y 'ls escandalosos impunes, aquets no 's contan.

De manera que 'l Nadal á Madrid, hauria de cambiarse 'l nom; en comptes de *Nadalt* hauria de dirse *Na-baix* paig ja es sapigut que la tendencia de tots els *curdas* es buscar la horissontal.

✱

D' aquí endevant no crech ab los noms científichs.

Un aucell jegantesch de la época antidiluviana anomenat *Notornis* fins ara sols s' havia trovat en estat fòssil, ficat dins las entranyas de la mare terra.

Donchs bé ara ha descubert un sabi que 'l *Notornis* existeix vivent encara en la Nova-Zelanda.

Per xó renego dels noms científichs. S diu *Notornis* y *ha tornat*.

✱

¡Bravo pe ls boers!

Han celebrat el *Cristhmas*, el Nadal inglés, clavant una soberana tunda als soldats de sa graciosa majestat.

¡Y aixó quan els ministres inglesos d' nant lo del Transvaal com definitivament acabat y quan en Kitchener, lo general en jefe inglés fusella als boers perque segóns ell son més partidas d' aventurers que tropas organisadas

El quento del portugués; «Si 'm tre's del pou, 't perdono la vida»

✱

Desde que Lleó XIII ocupa 'l Pontificat li han sigut regaladas las següents frioleras 28 tiaras plenas de pedras preciosas; 319 creus d' or guarnidas de brillants; 30 calís d' or y plata; 80 anells, un sol de 'ls quals val mitj milló de pessetas; 334 c stodias d' or y plata; y més de 1,000 joyas y objectes preciosos de ls que cada un representa un caudal.

Val á dir que, desde que Lleó XIII ocupa 'l Pontificat, tampoch ha mort cap pobre de miseria en lo mon.

Quin elogi pel Sant Pare y pe ls católichs en general.

✱

Ha mort a València l' antic empresari de la plassa de toros de Barcelona Don Salvador Molins y Cardona, del qual tants bons recorts ne guardan 'ls aficionats barcelonins, per lo molt que sempre s' esmerá en complaurels y en combinar espectacles que estessin a l' altura de nostra ciutat.

Lo senyor Molins contava ja 62 anys de edat y era persona que per sas bonas condicions de caracter 's conquistava tot seguit las simpatias de tots els que 'l tractavan.

Descansi en pau y rebi sa apreciable familia nostre més sentit pèsam.

*

Ha surtit un periódich, que ocupantse de la premsa barcelonina, 'ns dedica a nosaltres unas amoretas en vers que li agrahim.

Aixó 'ns demostra que 'ns llegeix. No podrém dir nosaltres altre tant desde 'l seu segón número.

Som franchs; 'ns reventa la guassoneria sense punta.

*

La grossa de Nadal ha tornat a véurens als catalans.

Aquet cop s' ha deixat caure pe 'ls vols de Lleyda, fent la felicitat d' alguns pobles de la provincia mes catalana.

Quan en Romero va sapiguer la noticia va tirar el calanyés al foch. Deixá anar un renech de 'ls recargolats y exclamá en un rap'e de melancolia; —Horror de los horros!... Hasta el gordo se nos ha vuelto catalanista!

*

Ha produhis gran sensació la fuga d' un ar stócrata barceloni jove, guapo, y casat ell, ab una *hermana* de la Caritat que vetllava a la muller del prócer, qu' estava clavada feya a'gún temps en un sot de llit.

Hi ha una circumstancia atenuant. L' aristócrata es inflamable de mena y la monja guapissima.

En cambi hi ha una agravant. Els dos «tortolos» al aixecar el vol, van emportarsen las alhajas de la burlada esposa.

El raptor — com el Siscar, protagonista del parricidi de la Portaferrisa, — havia sigut educat als jesuitas. Ella, la raptada, no cal dir sent *hermana* de la caritat, quina educació havia rebut.

Els fruyts de la educació conventual, van resu tant lluhidissims.

Quansevol s' hi barreja ab la gent qu' han pujat al costat de fandillas negras maseles ó femellas.

*

Ha soliviantat als militars un decret del general Weyler, ahont entre otras cosas 's prescriu que cap oficial podrá casarse si la futura no té rendas. Ademés prevé que avans de contreure matrimoni un militar, s' obrirá una informació secreta sobre 'ls bens y conducta de sa futura.

Entre 'ls oficials de guarnició a Sevilla ha circulat un sonet imprés en lo que s' aconsella a las senyoretas sevillanas que donguin carbassa als oficials, ja que seguint las ordres de 'n Weyler buscarán més 'ls diners que la estimació.

Vet' aqui donchs, els melitronxos condemnats a morir ab palma, si no troban alguna pubilla ab bens de fortuna.

¡Tant que seduhia a las xicotas aixó de las calsas vermelles, las espuelas y el sabre!

Molts d' ells pensarán ara; —Solter per solter, hauria preferit ser capellá que militar. Al menos sent capellá tindria dret a sapiguer els secrets d' ellas y no 'm faltarian majordonas.

*

¡Altra angeleta al mon!

(Ab motiu del naixement de la nena

Carme Barbany y Bosch.)

Dos hereuets son 'ls àngels
que fan de la nostra llar
un petit Cel de delicias,
un Paradís terrenal.

Los àngels de casa nostra
estaban tristos ¡pobrets!..
'Ls faltava una angeleta
pera jugar més tots tres.

A la Verge li pregavan
'ls angelets del meu cor
que 'ls dés una germaneta...
¡Se trovavan ells tant sols!

Y Ella, per gracia divina,
accedí a sos tendres prechs...
Are, ls méus fillets, tenintne
germaneta... ¡qué contents!

¡Altra angeleta al cel!

(Ab motiu de la mort de la nena

Assumpció Estany y Monseny)

Del roser de la Ignocencia
una poncella menys;
del jardí de la Tendresa
arrencat altre sér.

Un' altra joia perduda
del estuig que conté
rich tresor d' uns plaers dignes
de paternals plahers

Del Paradís de la Terra
una Eveta de menys;
altra vergeta a la Gloria;
¡altra angeleta al Cel!

JOSEPH BARBANY.

SECCIO TELEGRAFICA

ULTRA TOMBA, 31. — A l' hora del darrer badall. —
Ahi queda eso! May hauria dit que l' ofici d' any, fos tant penós y gastés tant las energias. Bullangas, motins guerras, *huelgas* y tota mena de *lios*, *jaranis* y maldcaps. Si la *metempsicosis* ó transmigració fos una veritat, preferiria encarnarme en un Pompeyus Gener que en un altre any... Ja planyo al infelís que vindrá darrera meu.

ANY 1901

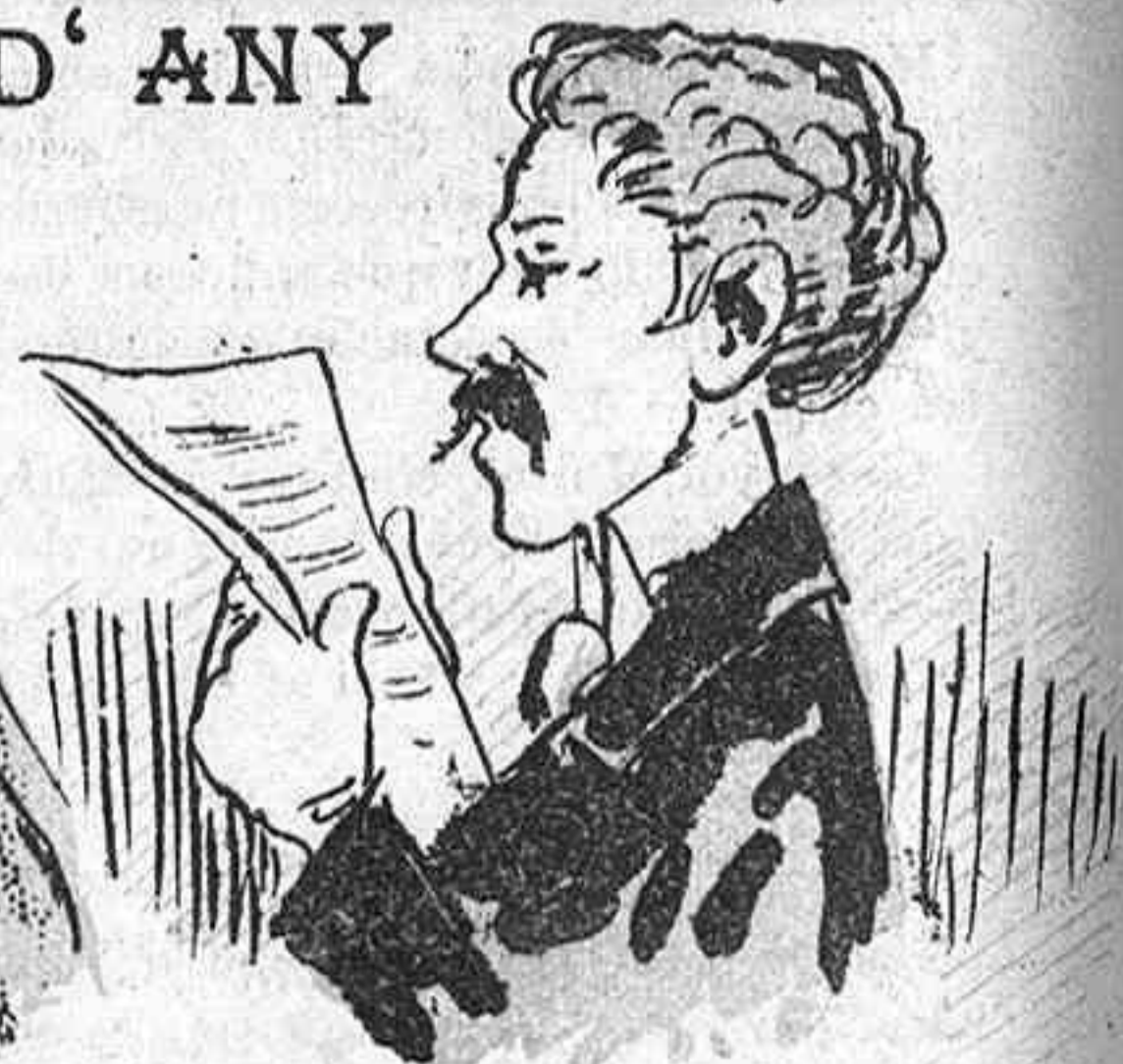
PALAU DEL TEMPS, 1—A l' hora de sortir del ou — Caballers qu' está foch aixó!... No m' hi veig... A la dreta cantan *Els Segadors*, a la esquerra *La Marsellesa*, mes enllá l' himne internacional. No sé perque 'm sembla que se 'm gira molta feyna. Tant bé qu' estava jo amagat en lo rebost de 'ls anys que té lo Pare Etern allá en lo cel blau!... Ell posi tino en mas mans per entendrem ab aquesta gent.

ANY 1902

CASA GRAN 31—A l' hora de la puja. — Gracias a Deu. Por fin el señor Alcalde se ha compadecido de los miseros guardias del Municipio. Desde mañana *puchém* de categoria. Con tres *endolas* de sou, a ver quien nos tose a nosotros.

XANXES, GUTIERREZ y C.^{ia}
(Guardias del Municipio)

REGALOS DE GAE D' ANY

—¿Con que vosté es filarmònich? Donchs li regalarè aquestas *peteneras* de la meva invenció.

—¿Sou colomista?... Donchs aqui va un tarot.

—¡Arri allà!

—*Xanxas*... Aqui li regalo un diccionari catalá-castellá, pero sobre tot abandoni la llengua municipal.

— Tingui sogra estimada. Aqui li regalo una capseta de bombóns pleca... de polvos de matar ratas.

— Té, Maneleta. Entre promesos no hi cab més regalo que posar mos llabis en ta boca.